

خدمت و نعمتی که مورد شکر و سپاس قرار نگیرد همانند خطای غیرقابل بخشش است.

بحارالأنوار، ج ۶۸، ص ۵۳، ج ۶۹

امام جواد(ع):
سخن‌روز

رهبانی به
«ساهره» می‌رود

سریال «ساهره» به کارگردانی حمیدرضا لوافی به تازگی کلید خورد. بازیگرانی چون وحید رهبانی در این فیلم حضور دارند. این سریال ۳۰ قسمتی در فضایی اجتماعی و معناگراست و درباره مردی است که به دنبال راز مرگ است. نگارش فیلمنامه این مجموعه را مرضیه خدیوی بر عهده داشته و تهیه‌کننده آن سیدرامین موسوی ملکی است. از جمله بازیگران این سریال نیز می‌توان به گلنوش قهرمانی، سیاحس طهمورت و ... اشاره کرد.

پیشخوان فرهنگی

«فرهنگ و فاجعه» از نگاهی دیگر

مخاطرات زیادی را انسان‌ها در زندگی پشت سرگذاشته‌اند که در تاریخ درباره آنها زیاد خوانده‌ایم و گاهی بحران این فجایع آن قدر گسترده بوده که تا دوران ما هم تأثیراتش دیده می‌شود. کتاب «فرهنگ و فاجعه» نوشته نعمت‌الله فاضلی در واقع مجموعه جستارهای انسان‌شناختی از این نویسنده در خصوص فجایع جمعی در ایران است. او خود در مقدمه این کتاب می‌گوید: «این جستارها درباره زلزله، سیل و بحران پاندمی کرونا یا ویروس کووید۱۹ است که هم‌اکنون در ایران و جهان شیوع دارد. این جستارها چند ویژگی مشترک دارند. اول اینکه همه آنها معطوف به فجایع طبیعی هستند که در سال‌های اخیر جامعه ایران را درگیر خود ساختند. برای خوانندگان ایرانی این فاجعه‌ها کاملاً آشنا هستند زیرا درگیر آنها بوده‌اند. دوم، این جستارها تلاشی است برای فهم پذیرکردن و زبان بخشی به ابعاد اجتماعی و فرهنگی این فاجعه‌ها. در موقعیت‌های بحرانی اغلب نیروهای امدادی، فعالیت‌های فنی و اجرایی بیش از هر چیز دیگری اهمیت دارند و تلاش‌ها و قابلیت‌های متخصصان علوم انسانی و اجتماعی نادیده گرفته می‌شوند. اما بنده در این جستارهای کتاب نشان می‌دهم که فاجعه‌ها را طبیعت خلق نمی‌کند، بلکه همه آنها محصول عملکرد ما انسان‌ها، نظام‌های حکمرانی و تاریخ و فرهنگ‌مان هستند. درعین حال فاجعه‌ها، پیامدهای بزرگ سازنده و ویرانگر اجتماعی و فرهنگی دارند.» این کتاب توسط انتشارات فرهامه وارد بازار کتاب شده است.

تولد یک اثر موسیقی

آیین رومانی از آلبوم موسیقی «عشق و نفرت» با صدا و نوازندگی علیرضا شیرین‌فرد و جشن امضای کتاب «یکصد واقعیت علمی درباره موسیقی» به قلم این خواننده، شامگاه نهم اردیبهشت‌ماه در فرهنگسرای ارسباران برگزار شد.

شیرین‌فرد درباره این اثر گفت: «زمانی که تصمیم گرفتم این مجموعه را منتشر کنم، فکر نمی‌کردم آنقدر جدی شود. اردیبهشت ۸۱ آلبوم جمع شد تا منتشر شود اما اتفاقی افتاد و من با نقدهای تند دکتر علی راست‌گفتار که البته مرا ساخت، مواجه شدم و از آن پس دیگر تب شهرت و معروف شدن در سرم افتاد و آلبوم‌هم به باپگانی رفت. بعد از آن دیگر آخرین اجرایم سال ۹۶ بود و تا امروز ۶۰ ترک جمع کردم که از ۱۳ قطعه آن رونمایی می‌کنم. تلاش دارم مجموعه بی‌کلام را که ۱۳ ترک خواهد بود بزودی منتشر کنم.»

در ادامه میزگردی با حضور پیمان سلیمانی، عبدالجبار کاکایی و بهنام صوبچی تشکیل شد. پیمان سلیمانی (شاعر) در سخنانی گفت: «تصور می‌کنم این کارهای پژوهشی در جامعه خیلی اثرگذار باشند. از نگاه من ادبیاتی به موسیقی، موسیقی هم تحریک احساسات است و هم عامل اندیشیدن.» بهنام صوبچی با ابراز خرسندی از این نشستن ثمره فعالیت‌های علیرضا شیرین‌فرد در این آلبوم و کتاب گفت: «انتشار آلبوم مثل خلق یک فرزند است. این آلبوم نیز سبک‌های مختلف از راک تا پاپ و دیگر ژانرها دارد و این تنوع ناشی از فضای فکری خود خواننده است.

«شب‌نشیننی بامولیر» در سنگلج

طرفداران و دوستداران کمدی برای تجربه ساعت‌هایی شاد و دلنشین می‌توانند سری به تماشاخانه سنگلج بزنند و کمدی «شب‌نشیننی بامولیر» را ببینند. «شب‌نشیننی بامولیر» نوشته و کارگردانی داوود فتحعلی بیگی از ۱۴ اردیبهشت در تماشاخانه سنگلج اجرای خود را آغاز می‌کند. این نمایش که در خلاصه داستان آن آمده است داوود فتحعلی بیگی بامولیر دیدار می‌کند در ساعت ۱۹:۳۰ روی صحنه خواهد رفت.

این نمایش با اجرای زنده موسیقی به سرپرستی مهرداد ایریشم‌کار همراه خواهد بود که نواختن سازهای کوبه‌ای را نیز بر عهده دارد. نوازنده تار نیما فرمان‌نپاد و نوازنده کمانچه سارا شهبازی هستند.

پیش‌فروش بلیت روزهای اول نمایش کمدی «شب‌نشیننی بامولیر» در سایت‌های گیشه تئاتر و تیوال در دسترس مخاطبان قرار گرفته است.

- مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: علی متقیان
- تلفن: ۰۲۰-۸۸۷۶۱۷۲۰؛ فاکس: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- پيامک: ۰۲۰-۴۵۱۲۱۳۰۰ روابط عمومی: نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- مستدوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵۰۰ امور مشتریان: ۸۸۷۴۸۸۰۰
- توزیع: نشر گستر امروز • چاپ: چاپخانه‌های همشهری
- سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷
- انتشارات مؤسسه فرهنگی-مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۰۴۱۱۳

صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی

مدیر مسئول:
صادق حسین جابری انصاری

سرمدیر:
هادی خسروشاهین

انتشار یک اثر تازه از
جواد مجابی

رمان «شب‌ملخ» نوشته جواد مجابی توسط نشر وزن دنیا منتشر شد. روایت رمان در فضای تهران دوران موشکیاران‌ها شکل می‌گیرد: با این حال، شب‌ملخ تنها روایتی از وقایع جنگ نیست، بلکه بازتابی از حالات و خیالات انسان‌هایی است که در میانه وحشت و بی‌ثباتی، به زندگی ادامه می‌دهند. مجابی در مقدمه کتاب تأکید کرده است که این اثر، تلاشی برای ثبت احساسات و تصاویر ذهنی آن دوران است نه بازگویی صرف رویدادها. // ایسنا

به بهانه روز کارگر

سیمای رنج برپرده سینما

زندگی کارگری از
حيث‌سینمایی
قابلیت‌های
دراماتیک زیادی
دارد که البته با
ترازوی هم‌پهلوی
می‌زند و بسیاری از فیلمسازان در دل این طبقه و جهان زیسته آنها به دنبال طرح قصه خود هستند. بسیاری از فیلم‌های مسعود کیمیایی را می‌توان مشمول این قاعده دانست. با این حال زندگی کارگری سبوه کیمیک هم دارد و دردل آن می‌توان طنز را هم بیرون کشید. فیلم «اتشگاه» امیرموسوی به نوعی در همین راستاست که روایت دیگری از زندگی کارگری و مسائل آن را شاهد هستیم. اینچا بدون من» بهرام توکلی نیز یکی از بهترین و موفق ترین نمونه‌های سینمایی است که لایه‌های درونی‌تر زندگی کارگری را از طریق چالش‌های درون خانوادگی به تصویر کشیده است و روانشناسی این طبقه را مورد واکاوی تصویری قرار داده است. رضا کاهانی هم در اغلب فیلم‌های خود به سراغ این طبقه رفته که «هیج» و «بیست» دو نمونه و صادق باز این مدعاست. فیلم‌هایی که از زاویه متفاوت‌تری به مسائل و چالش‌های طبقه کارگر نگاه می‌کنند که کمدی و تراژدی را در کنار هم دارد. سه فیلم «قهرمان» اصغر فرهادی و «جنگ جهانی سوم» هومن سیدی و «برادران لایلا» سعید روستایی از جمله فیلم‌های قابل تأمل است که تلاش کرده تا به لایه‌های درونی‌تر از زیست یک کارگر بپردازد. سینما می‌چنانکه همیشه است به طبقه کارگر و زندگی کارگران نپرداخته اما شریف‌ترین فیلم‌ها ما فیلم‌هایی است که کارگر را دستمایه قصه خود قرار داده‌اند. سینما می‌همان‌طور که به کارگران نیاز دارد به کارگرانی هم محتاج است تا از طریق سینما بتوانند زندگی اجتماعی را فریاد بزنند و برای زندگی بهتر بجنگند.

سینمایی از جمله دلایل این موضوع ذکر شده که خاصه تحت تأثیر سینمای اصغر فرهادی بوده اما بعد از ساخت فیلم «ابد و یک روز» سعید روستایی، توجه به طبقه پایین و محروم بیشتر شده و حالا انگار فیلم‌های کارگری در حال تبدیل شدن به مد روز سینماست! وقتی چند سال پیش فرزاد مؤتمن فیلم «یک روز طولانی» را ساخت فارغ از نقد و نظرهایی که به این فیلم بود دوباره مسأله کارگر و زندگی کارگری در سینما مطرح شد و اینکه سینمای ایران سال‌هاست که کارگران را فراموش کرده است. با این حال فیلم‌هایی که با محوریت شخصیت کارگر یا زندگی کارگری ساخته شدند کم نیستند. یکی همین «خدا حافظی طولانی» با بازی خوب سعید آقاخانی در نقش یک کارگر بود که سیمیرغ بهترین بازیگر جشنواره را هم برای او به ارمغان آورد. ضمن اینکه بسیاری از فیلم‌ها یا کاراکترهای کارگر در حافظه تاریخی سینما و مخاطبانش ماندگار شدند از جمله بازی طافمه معتمدآریا در «روسی آبی» رخشان بنی‌اعتماد و در نقش نوبر که پنبه بسته و زندگی ساده و قهرانه‌ای زبان و ادبیات کارگری و عناصری از این دست که می‌توانند به عنوان مؤلفه و شاخص‌های تشخیص فیلم با سینمای کارگری شناخته شود. اما شاید مهم‌تر از همه اینها نگاه و رویکردی است که یک فیلمساز به سوزه «کارگرانه» خود دارد. در واقع نگاه کارگردان است که جایگاه کارگران را در سینما بازنامایی و صورت‌بندی می‌کند.

همواره این نقد به سینمای ایران وجود داشته که این قشرا را فراموش کرده‌اند و سینما کارگران و زندگی کارگری را از بین برده است. توجه به طبقه متوسط و مسائل آن به مثابه یک مدگرایی

یادداشت

رضا صائمی
دبیر گروه فرهنگی

سینمای کارگری از آن دست مفاهیم مناقشه برانگیزی است که به صراحت نمی‌توان درباره آن حرف زد. به این معنا که چیزی به اسم ژانر کارگری نداریم و نمی‌توانیم داشته باشیم از این حیث که اساساً ژانر یک فرم و ساختار اجرایی است نه مضمونی و محتوایی، اما سینمای کارگری به این معنا که محور و شخصیت اصلی و قهرمانش یک کارگر یا زندگی یک کارگر می‌تواند هويت معنادار داشته باشد. با اینکه فیلم کارگری به لحاظ ظاهری نیز از برخی المان‌ها و مؤلفه‌هایی استفاده می‌کند که می‌تواند به آن هويت بصری هم ببخشد. مثلاً چهره و ظاهر شخصیت که غالباً رنج کشیده و ساده است، صورت‌های چروک خورده، دست‌های پینه بسته و زندگی ساده و قهرانه‌ای زبان و ادبیات کارگری و عناصری از این دست که می‌توانند به عنوان مؤلفه و شاخص‌های تشخیص فیلم با سینمای کارگری شناخته شود. اما شاید مهم‌تر از همه اینها نگاه و رویکردی است که یک فیلمساز به سوزه «کارگرانه» خود دارد. در واقع نگاه کارگردان است که جایگاه کارگران را در سینما بازنامایی و صورت‌بندی می‌کند.

همواره این نقد به سینمای ایران وجود داشته که این قشرا را فراموش کرده‌اند و سینما کارگران و زندگی کارگری را از بین برده است. توجه به طبقه متوسط و مسائل آن به مثابه یک مدگرایی

بزرگترین میراث سمندریان شاگردانش هستند

استاد حمید سمندریان همواره می‌گفت زندگی اصلاً آسان نیست، ما خیلی سخت زندگی می‌کنیم ولی باید امیدوار باشیم. حالا هم نام او، ما را گرد هم آورده است. بزرگترین میراث او شاگردانی است که پرورده که همه جزو بزرگترین هنرمندان کشور هستند و او در شاگردانش تکثیر شده است. او جزو معدود هنرمندانی بود که همه به طور مستقیم و غیرمستقیم شاگردش بودند. من نیز مانند بسیاری شاگردان استاد، وارد آموزشگاه شدم و بتدریج مسئولیت‌های گوناگونی به من سپرده شد و از همان زمان ایده نگارش کتاب «این صحنه خانه من است» برایم شکل گرفت.

گزیده‌ای از صحبت‌های افسانه ماهیان در مراسم گرامیداشت زادروز حمید سمندریان

نگاره

کارگر روایت کارآمدی است

طراح: هلال اوزجان

یادداشت

نگس عاشوری
روزنامه‌نگار

اقبالی بلند، اکرانی کوتاه

درباره ضرورت نمایش فیلم کوتاه

گسترش فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی یک امکان تازه برای گسترش و توسعه فیلم کوتاه است که سینمای ما تا یک دهه پیش از این امکان برخوردار نبود. درواقع یکی از بزرگترین چالش‌های فیلم کوتاه این بود که ساخته می‌شد، اما کمتر فرصت تماشای آن وجود داشت و به همین دلیل مردم شناخت کمتری نسبت به این گونه از فیلمسازی داشتند. اما حالا به میانه‌ی رشد فناوری‌های ارتباطی، امکان دسترسی به فیلم‌های کوتاه در جامعه بیشتر شده و توجه مخاطبان به سینمای فیلم کوتاه افزایش یافته است. بااین حال هنوز بستری لازم برای نمایش فیلم‌های کوتاه و اکران عمومی آنها وجود ندارد. چند سال پیش سینمای هنر و تجربه در یک برنامه‌ریزی جذاب برخی از این آثار را در قالب پکیج‌های فصلی فیلم کوتاه اکران می‌کرد منتها باتوجه به ناپسامانی‌ای که در سانس نمایش آنها وجود داشت، این انتقاد، هم از سوی فیلمسازان کوتاه، هم مخاطبان آنها وجود داشته که فرصت تماشای فیلم‌های کوتاه محدود به جشنواره‌ها شد که موقتی و فصلی است و بسیاری از این آثار از امکان نمایش محروم می‌مانند. به‌تبع‌آن، این بحث هم مطرح می‌شود که هزینه‌های مالی و انسانی که برای تولید فیلم کوتاه صرف می‌شود به واسطه فقدان یا محدودیت‌های اکران، یک نوع هدردادگی سرمایه فرهنگی و هنری است و فیلم‌های کوتاه صرفاً ماهیت و کارکردی جشنواره‌ای پیدا کرده است. بدون شک مسئولان و سیاست‌گذاران سینمایی کشور که همواره در شعار بر ساخت سالن‌های مدرن سینمایی تأکید می‌کنند، شایسته است که برنامه‌ای هم برای نمایش فیلم‌های کوتاه داشته باشند. سینمای فیلم کوتاه ما باتوجه به حجم آثاری که در آن تولید می‌شود، هنوز حتی یک سینمای ویژه اکران ندارد. این درحالی است که دست‌کم یکی از سالن‌های کوچک پردیس‌های سینمایی را می‌توان به محل ثابت اکران و نمایش فیلم‌های کوتاه تبدیل کرد تا یک پاتوق سینمایی برای علاقه‌مندان فیلم‌های کوتاه داشته باشیم و فیلمسازان این حوزه هم امیدوار باشند، آثاری که می‌سازند توسط مردم و مخاطبان دیده خواهد شد. همچنین می‌توان در مراکز و نهادهای فرهنگی و هنری مثل خانه سینما، خانه هنرمندان یا حتی انجمن سینمای جوان، سالنی را در نظر گرفت که یک روز در هفته را به نمایش و حتی نقد و بررسی فیلم‌های کوتاه اختصاص دهد. اکنون این جلسات درباره فیلم‌های مستند و داستانی وجود دارد، اما در ارتباط با فیلم‌های کوتاه یا وجود ندارد یا خیلی کم و محدود است. فیلم‌های کوتاه سینمای ایران اقبال بلندی دارند اما اکران‌های کوتاه! هم در سینمای جهان و هم در سینمای خودمان، بسیاری از فیلمسازان برجسته -به‌ویژه در میان کارگردان‌های نسل جدید- از دل همین فیلم کوتاه بیرون آمده‌اند. سعید روستایی و شهرام مکرری، دو نمونه از این فیلمسازان مطرح هستند که گرچه سینمای آنها با هم بسیار متفاوت است اما هر دو را ساخت فیلم کوتاه شروع کرده‌اند: فیلم کوتاه را نباید دست کم گرفت.